

OBSAH

Tři desetiletí v péči o práva a svobody (Ivan O. Štampach)	11
Vymezení občanských svobod a lidských práv	11
Historický nástin	13
Příklady lidskoprávních dokumentů	14
Záruky práv a svobod v českém právním systému	18
Editorial	22
PŘIBLÍŽENÍ OSOBNOSTÍ	
(ŽIVÝCH I ZEMŘELÝCH, VZPOMÍNKAMI A ROZHOVORY)	
Muž z ulice Kosatcové (Vzpomínka na Jiřího Hájka)	27
Nesmíme se smířit s tím, co jde proti člověku (Vzpomínka na Libuši Šilhánovou)	31
Pro mě jsou lidská práva a víra spojité nádoby (Václav Malý)	35
Minulost	35
Komise Spravedlnost a mír	38
Získat v české společnosti pochopení pro to, co je ochrana lidských práv (Anna Šabatová)	47
Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných	47
Helsinský výbor	49
Úřad veřejného ochránce práv	56
Helsinský výbor II	67
Největším nepřítelem lidských práv je válka (Václav Pavlíček)	71
Láska nevládne, láska tvoří, a to je víc (Táňa Fischerová)	83
Naší rolí je otvírat lidem oči (Lucie Rybová)	93
Zas cítím, že je možno něco dělat (Václav Vlk)	103

ANKETA	113
Václav Havel	114
Václav Malý	114
Jan Štern	115
Libuše Šilhánová	115
Petr Uhl	117
Michael Dymáček	120
Ivan Štampach	124
Selma Muhič Dizdarevič	127
Dana Syslová	129
Jan Beer	131
Táňa Fišerová	133
HELSINSKÝ PROCES A JEHO DOPADY	135
Helsinsky, jejich doba a souvislosti (Rudolf Vévoda)	137
Článek VII Závěrečného aktu	151
VYBRANÉ PŘÍKLADY ZE ZPRÁV A AKTIVIT ČESKÉHO HELSINSKÉHO VÝBORU	153
Vznik a počátky Helsinského výboru	157
K historii organizace	157
Ustavení Československého helsinského výboru	158
Přehled o činnosti Československého helsinského výboru v roce 1990	161
Výhled do roku 1991	168
Přehled činnosti Československého helsinského výboru v r. 1991	169
Právní pomoc pro ty, kdo si ji nemohou dovolit	176
Situace a případy jednotlivých skupin	179

Děti	179
Ženy (a muži)	187
Muži	192
Práva sexuálních menšin	194
Senioři	197
Rasismus	201
Odsouzení rasových útoků	201
Romové	202
Postavení Romů v České republice	209
Dodržování práv Romů v letech 2014 a 2015	210
Náboženské menšiny	221
Černý pátek 2014 a jeho pokračování	221
Výzva Českého helsinského výboru k ukončení pronásledování a mučení osob praktikujících metodu Falun Gong, k zastavení nedobrovolného odebírání tělesných orgánů vězněným osobám v Číně a k přijetí rezoluce Senátu v této věci	223
Žádost ministru vnitra o udělení azylu čínským křesťanům	224
Česká republika zamítla většinu žádostí čínských křesťanů o azyl	225
Stanovisko k odmítnutí asylu i doplňkové ochrany čínským křesťanům	226
Uprchlíci	229
Sbírka šatstva pro kurdské a české uprchlíky	229
Stanovisko ČHV k přijímání uprchlíků	230
Z otevřeného dopisu premiérovi Andreji Babišovi	231
Nemocní, zdravotně postižení	235
Situace zdravotně postižených osob	235
Porušování práv pacientů	236
Monitorovací návštěvy psychiatrických léčeben	237

Lidé omezení na svobodě a jejich děti	239
Studium ve vězení	240
Setkání otce a syna	241
Situace ve vězeních	241
Z osobních svědectví klientů poradenského centra	242
Výkon trestu poblíž bydliště rodiny	243
Východiska projektu Děti vězněných rodičů:	245
Časté překážky pro kontakt dítěte s rodičem ve vězení:	245
Návštěvy ve věznicích	246
Okrajové skupiny a principy lidských práv	251
Lidé bez přístřeší	254
Útoky na bezdomovce	255
Celospolečenská témata	257
Občanství	257
Cizinci a právo volit	262
Školství	263
Bydlení	266
Životní prostředí	269
Policie a lidská práva	273
AKTUÁLNÍ TÉMATA LIDSKÝCH PRÁV	279
Náboženství (Mikuláš Vymětal)	281
Bratrství mezi lidmi	287
Situace, postavení a zkušenost LGBT+ lidí v České republice (Veronika Dočkalová, Radek Šoustal)	299
30 let cesty ke svobodě	299
LGBT+ uskupení a spolky	300

Duhové rodiny a manželství pro všechny	302
Postavení LGBT+ osob v církvích	303
Doslov a vysvětlení použitých pojmů	306
Příběh Muzea romské kultury (Alica Sigmund Heráková)	309
Práva dětí (Lucie Rybová)	319
Práva osob omezených na svobodě (Lucie Rybová)	327
Práva žen (Lucie Rybová)	339
Práva osob se zdravotním postižením (Lucie Rybová)	349
Práva osob s duševní poruchou (Lucie Rybová)	355
Práva seniorů (Lucie Rybová)	363
Doslov (Lucie Rybová)	367
Poradenské centrum Českého helsinského výboru	375
Annotation	378
Popis fotografií	380
Autoři fotografií	383